

11. januar 2011

FM 2011/37

I medfør af § 36 i forretningsorden for Inatsisartut fremsætter vi følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om mulighederne for at opretholde livet i bygderne og bygdebefolkningens forhold og levevilkår forud for Naalakkersuisuts planlagte møder med bygdebestyrelserne i regionerne.
(Inuit Ataqatigiit's Inatsisartutgruppe)

Der er i Grønland 57 beboede bygder. 11 bygder i Kommune Kujalleq, 8 bygder i Kommuneqarfik Sermersooq, 6 bygder i Qeqqata Kommunia og 32 bygder i Qaasuitsup Kommunia.

På grundlag af tal fra Grønlands Statistik boede 15,76%, eller 8.858 mennesker, af den samlede grønlandske befolkning i bygderne pr. 1. januar 2009. Andre tal viser at der i perioden 1990 til 2009 har fundet en stor fraflytning fra bygderne sted. Specielt må det fremhæves at der væsentligst ses en stor fraflytning blandt kvinderne, og der er flere kvinder end mænd, der flytter til byerne. Dette forhold vil naturligvis have indvirkning på størrelsen af udviklingen blandt generationerne.

Helt op til vore dage drejer debatten sig primært om fiskeri og fangst, når talen falder på bygderne. Områder som borgerservice, f.eks. børneinstitutioner, skoler, kirken, behandlingssteder for syge, butikker m.m. bliver sjældent nævnt i større omfang. Det samme gælder spørgsmålet om kvinderne. Hvorledes er kvindernes stilling i bygderne? Hvordan kan vi forhindre affolkningen i bygderne og tilflytningen til byerne? Og hvordan kan vi i større grad anvende kvalifikationerne hos de mennesker, der efter endt uddannelse vender tilbage til deres bygder?

Vi er alle klar over at bosætningen på den langstrakte grønlandske kyst er meget spredt, og vi ved også at der forekommer variationer i borgernes lyst eller trang til at bosætte sig andre steder. På samme måde som man i andre udviklingslande ser en øget koncentration er der en tendens til, at borgerne foretrækker at flytte til de mere velstillede steder, hvor der foregår en udvikling.

Hvis dette forhold giver anledning til at spørge om årsagen ses svaret klart i selve den udvikling vi har været igennem. De beboede steder i Grønland har udviklet sig på vidt forskellige måder. En konsekvens af, at en række beboede steder ikke har været i stand til at følge med udviklingen er selvsagt, at disse beboede steder blevet tabt bag slæden – og det lige midt i den udvikling der har hersket andre steder. Dette dilemma efterlader os to muligheder – at vælge imellem ønsket om at bo i en by med udvikling, eller ønsket om at bo et sted, hvor mulighederne for udvikling står i stampe.

Det voksende ønske om bedre levevilkår i Grønland er afgørende for, hvor vi ønsker at bosætte os. Dette forhold har konsekvenser, som kræver en stor indsats, som vi bør tackle med stor konduite og med megen omtanke. På længere sigt er det uomgængeligt nødvendigt at udpege bestemte pejlemærker for vore medborgere.

I bestræbelserne for at finde fælles samarbejdsområder er det vanskeligt at komme uden om behovet for at indgå i en dialog. Borgerne i bygderne, bygdebestyrelserne, kommunerne og Naalakkersuisut må med udvisning af fælles anstrengelser vurdere levevilkårene i bygderne.

Borgerne i bygderne må sammen med Naalakkersuisut udforme planer omkring den fremtidige struktur for bygderne. Vi mangler i vort samfund en samlet bygdepolitik, og dette misforhold giver ofte anledning til langstrakte debatter. Vi skal arbejde os væk fra dette stade med en usikker fremtid og i stedet bruge vore kræfter mere på, hvordan vi skaber fremtiden. Hvis vi skal videre frem er det af stor betydning, at borgerne i bygderne er i centrum og er aktive deltagere i samarbejdet.

Et godt samarbejde vil sikre etableringen af nye muligheder for udviklingen i bygderne og skabe resultater, som hele det grønlandske samfund kan drage nytte af og som kan være med til at bevare vore forventninger.

På baggrund af Naalakkersuisut's planer om afholdelse af møder med bygdebestyrelserne i hver af regionerne i landet i løbet af dette år, ser vi i Inuit Ataqatigiit med alvor på, at Inatsisartut giver deres besyv med og fremlægger de tanker, som hver især måtte have. Dette vil uden tvivl være nyttigt, hvorfor vi har lagt vægt på at fremlægge dette forslag til en forespørgselsdebat. På baggrund af det for os vigtige formål at lægge fundamentet til bygdernes fremtid og med målet om at opnå gode levevilkår for bygderne vil vi fra Inuit Ataqatigiit se frem til meningsudvekslingerne her i Inatsisartut.

Det er baggrunden for herværende debatoplæg.